

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om børnetilskud og andre familieydelse. (Forhøjelse af børnetilskud).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 96) findes i tidenden sp. 2757, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 699).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Niels Mørk: Når vi har stillet ændringsforslag om at forhøje det ekstra børnetilskud fra 1.100 kr. til 1.200 kr., er det, fordi ministerens forslag ikke yder alle grupper enlige forsørgere tilstrækkelig compensation for de ændrede beskatningsforhold. Jeg erkender, at ministeren i forsorgsloven, som kommer til behandling senere i dag, foreslår ændringer, der kan forbedre forholdene for enlige forsørgere, som har særlige vanskeligheder, men for os at se er det et minus, at denne hjælp efter forsorgsloven skal ydes efter skøn i modsætning til børnetilskuddene, som jo er generelle ydelse. Jeg må altså anbefale at stemme for mindretallets ændringsforslag nr. 2.

Endelig vil jeg henvise til det forbehold, som de socialdemokratiske medlemmer af udvalget har taget i betænkningen. Vi siger her, at vor tilslutning til de til lovforslaget stillede ændringsforslag nr. 5 og 6 ikke indebærer en tilslutning til de fremsatte lovforslag vedrørende ændringer i byrdefordelingen.

Clara Munk: På den konservative folketingsgruppes vegne skal jeg nøjes med at henvise til den fyldige betænkning, der er afgivet af det udvalg, som har behandlet dette lovforslag.

Min gruppe vil stemme for lovforslaget med de af socialministeren stillede ændringsforslag, der er tiltrådt af hele udvalget. Vi vil ikke kunne stemme for det ændrings-

forslag, der er stillet af socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget. Vi finder ikke dette ændringsforslag rimeligt og ej heller velbegrunder.

Eva Rec: Blandt de mange lovforslag, der er en konsekvens af den ændrede skattelovgivning, er det efter min mening værd at lægge særlig mærke til lovforslaget om forhøjelse af børnetilskud og andre familieydelse.

Jeg tror, at man her har fundet frem til en lovgivning, der vil betyde forbedringer på flere områder. At der så samtidig sker en afsmitning på lovforslaget om offentlig forsorg, som vi om lidt skal have til anden behandling, skal ikke være uvelkomment, tværtimod. De sociale forbedringer, som opnås ved de to lovforslag tilsammen, skal være velkomne. Det er mit håb, at såvel kommuner som de befolkningsgrupper, der vil kunne få en fordel af lovene, vil forstå at benytte sig af de muligheder, de indebærer.

Jeg er derfor glad for, at socialministeren allerede ved første behandling af det foreliggende lovforslag har tilkendegivet, at det er vigtigt i cirkulærer og bekendtgørelser at gøre opmærksom på de fordele, lovene indebærer. Alligevel tror jeg, det vil være nyttigt og rigtigt at overveje, om man ikke ved lejlighed burde udsende en social vejledning, et socialt rundskuehæfte, eller hvad man skal kalde det, som kunne gøre opmærksom på de sociale hjælpelove. En sådan vejledning kunne passende vedlægges selvangivelseskemaet, så alle fik kendskab til deres rettigheder. Man kunne engang udsende en pjeces til samtlige husstande, der hed: „Hvis krigen kommer“. En tilsvarende pjeces om foranstaltninger i social retning kunne sikkert hindre mange sociale skader og blive til stor nytte.

Med hensyn til det foreliggende lovforslag har en af de væsentligste drøftelser under udvalgsarbejdet været at få undersøgt, om det foreslåede ekstra børnetilskud på 1.100 kr. ydede tilstrækkelig compensation, efter at den enlige forsøger fra 1. januar 1970, hvor kildeskatten træder i kraft, kun får ét personfradrag. Beregninger viser, at det skulle være tilfældet, at altså de 1.100 kr. skulle give dækning til så at sige alle og for langt de fleste betyde en forbedring. Da et mindre-

[Eva Ree.]

tal, socialdemokratiet og socialistisk folkeparti, imidlertid mener at man burde sætte beløbet op til 1.200 kr., beder jeg socialministeren bekræfte, at de 1.100 kr. er ramt så nøje, som det kan gøres, og at det kun er en meget lille gruppe, der vil miste et mindre beløb årlig. Mindretallets foreslåede forhøjelse vil betyde en merudgift på 7 mill. kr., og jeg kan på venstres vegne ikke tilslutte mig denne generelle forhøjelse.

Derimod kan jeg på venstres vegne tilslutte mig de mere individuelle forhøjelser, som vil kunne ydes gennem mødrehjælpen. Jeg er i det hele taget glad for, at socialministeren stadig har opmærksomheden henvendt på bevillingerne til mødrehjælpen, også selv om der sker betydelige forbedringer via forsorgsloven.

Andre spørgsmål, som har optaget udvalget under arbejdet, er den kvartalsvise udbetaling af det særlige børnetilskud til folke-, invalide- og enkepensionister. Hidtil har denne udbetaling været foretaget månedsvis, men udvalget er blevet enig om, at det må anses for at være en fordel for pensionisterne at modtage et større samlet børnetilskud pr. kvartal, idet det vil gøre det lettere at foretage større indkøb til børnene. Jeg havde i begyndelsen nogen betænkelighed ved dette, men jeg håber, at den beslutning, som et enigt udvalg har truffet, er rigtig. Ordningen kan måske nok i begyndelsen give lidt bekymring, men på lang sigt er den nok ikke forfæjet.

Vi har i øvrigt været inde på en drøftelse af ordet „ægtebørn“, der, selv om det staves i ét ord, kan lyde forkert. Vi har spurgt socialministeren, om der kunne anvendes en anden terminologi, men har fået det svar, at der med anvendelsen af ordene „børn uden for ægteskab“ i lovgivningen i øvrigt er taget afstand fra betegnelsen „uægte børn“, og da det, der voldte bekymring, var, at nogle børn skulle betegnes som „uægte“, håber jeg, der ikke kan rejses begrundede indvendinger imod, at ordet „ægtebørn“, stavet i ét ord, anvendes i lovgivningen som en neutral teknisk-juridisk betegnelse. Jeg har imidlertid på fornemmelsen, at socialministeren stadig vil have opmærksomheden henvendt på dette spørgsmål, så der kan ske en ændring, hvis der er grund til det.

Alt i alt kan jeg på venstres vegne an-

befale at stemme for de ændringsforslag, der er enighed om i udvalget, simpelt hen fordi lovforslaget med disse ændringer betyder en forbedring både for den enlige forsørger, mand som kvinde, og for vanskeligt stillede familier.

Derimod kan jeg ikke anbefale at stemme for det ændringsforslag, mindretallet i udvalget har stillet, men må anbefale at stemme imod.

Øvrige kommentarer til lovforslaget hører hjemme under næste sag på dagsordenen; de to lovforslag hører jo meget nøje sammen.

Grethe Philip: Overvejelserne i udvalget har i det væsentlige drejet sig om det foreslåede ekstra børnetilskud på 1.100 kr. Det vil give praktisk talt fuld kompensation til alle de pågældende, og for en hel del grupper vil det give en ikke helt ringe overkompensation. Socialdemokratiets og socialistisk folkepartis medlemmer af udvalget har foreslået dette ekstra børnetilskud forhøjet fra 1.100 kr. til 1.200 kr. Jeg mener ikke, at det er rimeligt i denne forbindelse, og selv om jeg principielt er enig, når hr. Niels Mørk siger, at man ønsker at gå ind for retsprincippet fremfor skønsp Princippet, mener jeg, at vi netop, hvor det drejer sig om de enlige forsørgere, må have regler, der giver mulighed for at supplere hjælp givet efter generelle regler med hjælp og støtte givet under hensyn til de individuelle behov. Vi må også huske, at det er meget, meget få, der får underkompensation, og at underkompensationen drejer sig om ganske overordentlig små beløb, i mange tilfælde kun beløb af størrelsesordenen 40-100 kr. på årsbasis. Netop nogle af de mennesker, som man måske kunne sige kom ganske lidt i knibe, vil nyde godt af de regler, vi samtidig får indført igennem de foreslåede ændringer i forsorgsloven. Jeg tænker her på muligheder for at give overgangshjælp til mennesker, der er blevet ene ved, at samlivet er ophørt; jeg tænker på muligheden for at supplere en indtægt tjent ved deltidsarbejde, og jeg tænker på socialministerens tilsagn om at forhøje den uddannelsesstøtte, der kan gives igennem mødrehjælpen, med 1,5 mill. kr. på årsbasis.

Jeg vil for øvrigt i denne forbindelse gerne sige til socialministeren, at jeg håber,

[**Grethe Philip.**]

at vi, når dette lovforslag er vedtaget, meget hurtigt ser et aktstykke i finansudvalget — jeg går ud fra, det vil blive et aktstykke — hvori man ansøger om på forventet efterbevilling at kunne øge uddannelseshjælpen til mødrehjælpen, sådan at denne øgede hjælp kan ydes fra 1. januar 1970, hvor børnetilskudsloven træder i kraft. Jeg siger det, fordi jeg finder, at det ville være ønskeligt for mødrehjælpen at vide helt præcist, hvad den har at rette sig efter.

Jeg synes også, det vil være rimeligt at nævne, at det er meget ønskeligt, vi nu får reglen om, at de unge under 18 år har mulighed for at få støtte uafhængigt af forældrenes indkomst. Det er noget, der har været meget drøftet forskellige steder, bl. a. i kvindekommissionen, hvor vi har været betænkelige ved, at de muligheder, der var for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste i forbindelse med graviditet, var blevet indskrænket, og at dette kunne gå ud over unge kvinder under uddannelse på en meget uheldig måde.

Jeg vil gerne takke socialministeren for, at de tilsagn, der blev givet os ved fremsættelsen af lovforslaget om børnetilskud, nu er blevet opfyldt med de foreslåede ændringer i forsorgsloven.

Jeg anbefaler, at man stemmer for de af socialministeren stillede ændringsforslag og imod det af socialdemokratiet og socialistisk folkeparti stillede ændringsforslag.

Kurt Brauer: Som det fremgår af betænkningen, er SF medforslagsstiller til mindretalsændringsforslaget. Vore begrundelser er identiske med de af den socialdemokratiske ordfører fremførte, og jeg skal ikke trætte med gentagelser. Det socialdemokratiske forbehold med hensyn til, at partiet ikke med sin stilling til dette lovforslag har bundet sig i forhold til byrdefordelingslovene i almindelighed, er selvfølgelig fornuftigt og rimeligt, men SF har anset det for tilstrækkeligt, at vi her fra talerstolen gør opmærksom på, at vi naturligvis heller ikke har bundet os i forhold til den øvrige byrdefordelingslovgivning.

Socialministeren (Nathalie Lind): Jeg vil gerne takke ordførerne for den meget grun-

dige udvalgsbehandling og den tilslutning, der har været til de ændringsforslag, der er stillet fra min side.

Jeg kan til de enkelte bemærkninger — også til hr. Niels Mørk — sige, at jeg takker for erkendelsen af, at der virkelig bliver øgede hjælpemuligheder til de enlige mødre efter forsorgsloven. De to lovforslag må jo ses i nøje sammenhæng med hinanden.

Til fru Eva Ree vil jeg sige, at jeg tror nu, det vil være lidt, inden man mener at have midler til at vedlægge selvangivelsen en vejledning om, hvilke sociale rettigheder man har. Men jeg kunne da godt tænke mig, at man, ligesom man har udarbejdet pjecer om de ældres forhold og er i gang med det med hensyn til de invalideredes forhold, også ved lejlighed fik lavet en pjece, som kommunerne kunne udlevere, om f. eks. børnefamiliernes stilling i relation til social lovgivning.

Fru Eva Ree rejste spørgsmålet om, hvordan det i virkeligheden lå, om der blev givet for lidt i kompensation. Jeg vil bekræfte, at det for det første jo er meget svært at få en matematisk nøjagtighed, men for det andet sige, at det er meget små beløb, der vil være tale om. Det er i indtægtsgruppen 6.000 kr.-12.000 kr., der muligvis kan blive tale om en nettomerkat på enten 15 kr. eller 25 kr. årlig, eller på 1 kr. eller 2 kr. månedlig. Dette sammenholdt med, at ændringsforslaget vil koste 7 mill. kr., får mig til at spørge, om det ikke er en urimelig millimeternøjagtighed, man her tilstræber, når man ved, at der samtidig åbnes øgede muligheder for individuel hjælp, netop for disse grupper.

Jeg må også have lov at nævne, at de særlig udsatte af forsørgere med små indtægter er de enlige forsørgere, og der vil netop både gennem ændringerne i forsorgsloven, og de øgede bevillinger, der vil blive stillet til rådighed for mødrehjælpen, blive skabt bedre forhold for dem. Men jeg vil også påpege, at der er jo en gruppe, som jeg indrømmer er meget vanskeligt stillet, nemlig enlige invalidepensionister med børn. Der vil jeg gerne tage en forhandling med finansministeren, og måske jeg kan få et ændringsforslag frem til tredje behandling om, at netop denne meget svagt stillede gruppe efter skattelovgivningen som andre pen-

[Socialministeren.]

sionister skal beholde et dobbelt personfradrag og tillige have compensation efter børnetilskudsloven her. Jeg vil mene, at der af disse veje må være mulighed for at give de pågældende den rigtige og forsvarlige behandling.

Så blev spørgsmålet om børn uden for ægteskab nævnt, det var fru Eva Ree, der nævnedet det. Jeg vil blot tilføje, at man også har drøftet det i folketingets ægteskabsudvalg, men at man ikke herfra har haft ønsker om en ændret formulering, og derfor må jeg foreløbig henholde mig til formuleringen her.

Til fru Grethe Philip vil jeg sige, at det er min hensigt at fremsende et aktstykke til finansudvalget, når lovforslaget er vedtaget. Jeg er helt enig i, at det også her må være væsentligt for mødrehjælpens disposition over de midler, den råder over, tidligst muligt, når den møder med ansøgning om uddannelsesstøtte, at få at vide, hvad det endelige beløb er.

Jeg skal slutte med at takke for udvalgsarbejdet og opfordre til, at man ikke stemmer for socialdemokratiets ændringsforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af lovforslagets tekst

forkastedes med 81 stemmer mod 67.

Ændringsforslagene nr. 3-6 til lovforslagets tekst, teksten således ændret, ændringsforslag nr. 7 om indsættelse af en ny § 2 efter teksten (der derefter bliver § 1) og ændringsforslag nr. 1 angående titlen *vedtoges* uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg. (Ophævelse af regler om administrativ frihedsberøvelse, ophævelse af indtægtsgrænser for adgang til børnebidrag og udvidet adgang til hjælp til forsørgelse af børn i hjemmet).

(Første behandling af lovforslaget (nr. 68) findes i tidenden sp. 1754, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 907).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Niels Mørk: Jeg kan anbefale såvel ændringsforslagene som lovforslaget til vedtagelse.

Lis Møller: Jeg skal på min gruppes vegne anbefale forslag til lov om ændring af lov om offentlig forsorg med de ændringsforslag, som er stillet af ministeren og tiltrådt af udvalget. Men jeg må samtidig komme med en enkelt beklagelse over, at vi ikke i udvalget kunne nå til enighed om en udvidelse af § 73. Jeg er meget tilfreds med ministerens ændringsforslag i øvrigt.

Ved ændringsforslaget, der siger, at forældres forsørgelsespligt bortfalder over for døtre, ikke blot når de, som der står i nu-gældende lov, indgår ægteskab inden det fyldte 18. år, men også, når datteren skal have et barn, gives der mulighed for hjælp efter forsorgsloven på grundlag af en vurdering af de unges egen økonomiske stilling uden hensyn til forældrenes. Det synes jeg er rimeligt, og jeg håber, at ændringen efterleves ude i de kommuner, hvor loven skal administreres.

Jeg vil gerne takke ministeren for de forbedringer, som indførtes i loven for de enlige forsørgere, og som skal ses i sammenhæng med lovforslaget om ændringer i børnetilskudsloven. Nu er der skabt mulig-